

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 9CoP/13/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2115200931
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 08. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Barcajová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2115200931.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Barcajovej a členov senátu JUDr. Evy Behranovej a Mgr. Fedora Benku v právnej veci navrhovateľky: G. W., narodená XX.XX.XXXX, bytom T. XX, R., proti odporcovi: W. W., narodený XX.XX.XXXX, bytom T. XX/X, J., o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností rodičov k maloletému D. W., narodenému XX.XX.XXXX, maloletý zastúpený kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Hlohovec, na odvolanie odporcu proti rozsudku Okresného súdu Trnava č.k. 16P/6/2015-22 zo dňa 26. marca 2015 v časti výroku o výživnom pre maloletého takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti výživného p o t v r d z u j e s tým, že odporca je p o v i n n ý prispievať určeným výživným na maloletého od právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva.

II. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom manželstvo účastníkov rozviedol, maloletého D. W., narodeného XX.XX.XXXX, na čas po rozvode zveril do osobnej starostlivosti navrhovateľky s tým, že zastupovať maloletého a spravovať jeho majetok budú obaja rodičia. Odporcovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého D. sumou 100,- eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám navrhovateľky s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku, styk odporcu s maloletým neupravil. Vyslovil, že účastníci nemajú právo na náhradu trov konania. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil aplikáciou ustanovení Zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (§ 18, § 24 § 62, § 75) a o trovách rozhodol podľa Občianskeho súdneho poriadku (§ 144). Svoje rozhodnutie založil na závere, že manželstvo účastníkov je formálne, nie je nádej na obnovenie spolužitia, jedná sa o hlboký a trvalý rozvrat, bez možnosti vytvorenia zdravého rodinného prostredia, preto súd manželstvo rozviedol. Rozvod manželstva nie je v rozpore so záujmami maloletého, keďže ide o formálny zväzok, kde pre povahové a názorové nezhody účastníkov a požívanie alkoholu odporcom si manželstvo neplní svoje funkcie. V zmysle a § 75 ods. 1 Zákona o rodine rozhodol o povinnosti otca prispievať na maloletého D., ktorý bol zverený do starostlivosti navrhovateľky - matky, v ktorej sa aktuálne aj nachádza, sumou 100,- eur mesačne. Maloletý navštevuje strednú školu, má zvýšené náklady na cestovné 50 eur mesačne, stravné 34,- eur mesačne, venuje sa futbalu a preto určené výživné sa javí byť primerané potrebám maloletého. Súd vychádzal z príjmu odporcu 303,- eur mesačne a poukázal na to, že matkin príjem predstavuje 727,- eur mesačne a má takisto vyživovaciu povinnosť k maloletému. Styk s maloletým neupravil, nakoľko o to účastníci nežiadali a nebolo by to ani účelné i s prihliadnutím na vek maloletého.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie otec. Uviedol, že z dôvodu vysokých mesačných platieb na domácnosť a spoločné pôžičky na splácanie domu, ktorý je stále v bezpodielovom spoluvlastníctve, nie je schopný prispievať na maloletého D. sumou 100,- eur. Náklady na bývanie spolu s týmito splátkami na dom činia 554,- eur a jeho mzda je 470,- eur. Z príjmu platí plyn 83,- eur, elektriku 73,20 eura, fond rozvoja bývania 93,04 eura, poisťovňa E. 49,76 eura - jeho postenie a poistenie detí, I. 148,68,- eura hypotekárny úver, T. - 72,- eur kreditné karty 53+19,- eur, voda 10,- eur predpokladaná spotreba, Digi 9,60 eura, telefón 15,- eur, celkom 554,28 eura. Uviedol, že ak bude bývalá manželka prispievať na splácanie pôžičiek na spoločný dom, je schopný na maloletého D. túto čiastku mesačne prispievať.

Matka maloletého sa k odvolaniu otca písomne vyjadrila. Poukázala na to, že základné výdavky pre dieťa predstavujú cestovné do školy 50,- eur, stravné 34,- eur, telefón 10,- eur, náklady na futbal a cvičenie vo fitcentre cca 20,- eur, oblečenie 50,- eur. Čo sa týka splácania pôžičiek, s týmto nesúhlasí, nakoľko sa musela spolu s deťmi odsťahovať zo spoločného domu, preto platí nájom 380,- eur, internet 25,- eur, telefón 30,- eur. Maloletého v súčasnosti čaká operácia zubov v Bratislave. V spoločnej domácnosti sa stará ešte o plnoletú dcéru Y., ktorá navštevuje Obchodnú akadémiu v Hlohovci, na ktorej výživu odporca neprispieva žiadnou sumou.

Kolíznym opatrovníkom maloletého sa k odvolaniu otca nevyjadril, samostatný odvolací návrh nepodal.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku - zákona č.99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov - ďalej len OSP), po zistení, že odvolanie podal včas účastník konania otec maloletého (§ 201, 204 OSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 202 OSP), po skonštatovaní, že odvolanie má základné zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 OSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. d) a f) OSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 212 ods. 2 písm. a))a rozhodol spôsobom uvedeným vo výrokovej časti. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie vydal pomerom hlasov 3:0, t.j. jednohlasne (§ 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z.z.).

Odvolací súd vo veci rozhodol podľa ustanovenia § 214 ods. 2 OSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania tak, že rozsudok verejne vyhlásil, nakoľko vec bola ústne prejednaná pred súdom prvého stupňa a v odvolacom konaní nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, preto sa nejedná o konanie, v ktorom by súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania a je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, nejde ani o konanie vo veciach porušovania zásady rovnakého zaobchádzania a nariadenie pojednávania nevyžaduje ani dôležitý verejný záujem.

Predmetom tohto konania bol rozvod manželstva účastníkov a úprava práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu na čas po rozvode manželstva.

Súd prvého stupňa manželstvo účastníkov rozviedol, maloletého D. zveril do osobnej starostlivosti navrhovateľky - matky, pričom zastupovať a spravovať jeho majetok budú obaja rodičia. Uložil odporcovi povinnosť prispievať na maloletého sumou 100,- eur mesačne k rukám navrhovateľky s účinnosťou od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Odvolanie otca smeruje voči rozsudku súdu prvého stupňa v časti stanovenia jeho vyživovacej povinnosti sumou 100,- eur mesačne. Poukazuje na výdavky, ktoré mu mesačne vznikajú s tým, že jeho príjem je cca 450,- eur mesačne, hradí náklady na prevádzku domu a spoločné úvery na jeho zaobstaranie.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine č. 36/2005 Z.z. plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine č. 36/2005 Z.z. obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine č. 36/2005 Z.z. každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrované dieťa podľa osobitného zákona. 13).

Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine č. 36/2005 Z.z. pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine č. 36/2005 Z.z. výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 62 ods. 6 Zákona o rodine č. 36/2005 Z.z. ak je maloleté dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, súd pri určení výživného prihliadne na dĺžku striedavej osobnej starostlivosti každého rodiča alebo súd môže rozhodnúť aj tak, že počas trvania striedavej osobnej starostlivosti rodičov výživné neurčuje. § 75 [Komentár Iura] [Komentár C. H. Beck].

Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom nevzniká až rozhodnutím súdu, ktorý určí jej výšku a podmienky splatnosti, ale narodením dieťaťa a rodič má povinnosť postarať sa o to, aby bolo o dieťa aj materiálne postarané a preto musí zabezpečiť jeho výživu či už osobne, alebo platením výživného. Vyživovacia povinnosť zaťažuje oboch rodičov, a pri jej určení sa vychádza z individuálnych schopností, možností a majetkových pomerov každého z nich.

Poskytovanie výživy rodičov voči mal. deťom je v rodine totiž celkom bežné a obvyklé. Rodina žijúca s mal. deťmi hospodári z práce či podnikania nadobudnutými finančnými prostriedkami podľa svojho uváženia tak, aby si pre svoje potreby zabezpečila bývanie, stravovanie, ošatenie členov rodiny a tiež kultúrne, športové či spoločenské uplatnenie. Možnosti rodiny sú pritom závislé od zárobkových a majetkových pomerov, za ktorej situácie sa potom prednostne zabezpečujú bežné každodenné potreby a pokiaľ zostanú finančné prostriedky, je možné pristúpiť k zabezpečovaniu širších, pre zdravý rozvoj každého člena domácnosti prospešných potrieb. Iná je situácia, ak manželia spoločne nežijú a tak dochádza k rozdeleniu rodiny, pričom mal. deti zostávajú v bezprostrednej výchove a opatere jedného z rodičov. Tu nastupuje vyživovacia povinnosť druhého rodiča, pričom je potrebné vychádzať z jeho zákonom stanovenej povinnosti, aby prispieval na výživu svojho dieťaťa podľa svojich možností a schopností, pričom sa prihliadne na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa stará o spoločnú domácnosť. Prihliadne sa tiež na odôvodnené potreby dieťaťa (§ 62 ods. 1,2, 3, 4, 5, § 75 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine).

Vo všeobecnosti možno za odôvodnené (opodstatnené) potreby z hľadiska plnenia vyživovacej povinnosti považovať náklady spojené s výživou, ošatením, bývaním, starostlivosťou o zdravie, ako aj náklady súvisiace so vzdelaním, výchovou, kultúrnym a športovým vyžitím a záujmami. Ide však o odôvodnené potreby oprávneného dieťaťa, preto je nevyhnutná ich individualizácia z hľadiska jeho konkrétnych potrieb, ktoré budú závislé od zdravotného stavu oprávneného dieťaťa, od jeho veku, duševnej a telesnej vyspelosti, povolania a pod., budú to teda potreby pravidelné, nepravidelné a náhodilé. Ďalej sú odôvodnené potreby ohraničené schopnosťami, možnosťami, majetkovými pomermi povinného, ako aj vymedzením rozsahu výživného pri jednotlivých druhoch vyživovacej povinnosti. Rámec odôvodnených potrieb sa súčasne so zmenenými ekonomickými pomermi a nárastom spotreby rozširuje.

Odvolačný súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti stanovenia vyživovacej povinnosti odporcu voči maloletému D. a dospel k záveru, že je potrebné tento podľa § 219 OSP potvrdiť.

Maloletý D. je dieťaťom vo veku 17 rokov, je žiakom Strednej odbornej školy elektrotechnickej v Trnave, v školskom roku 2015/2016 bude navštevovať tretí ročník. Matka sa medzičasom s maloletým a plnoletou dcérou Y., narodenou XX.XX.XXXX, presťahovala do R.. Maloletý denne do školy dochádza, v škole sa stravuje, čo si vyžaduje mesačné náklady 50+34,- eur. Maloletý sa venuje futbalu, na čo je potrebné vynakladať zvýšené výdavky (fitcentrum cca 20 eur mesačne), ako i na oblečenie či stravu. Maloletý D. je na prahu dospelosti, v období prudkého duševného i telesného rastu, kedy náklady na zabezpečenie jeho reálnych odôvodených potrieb sú vysoké a stúpajú, pričom na týchto nákladoch sa musia adekvátnym spôsobom podieľať obaja rodičia.

Obaja rodičia majú vyživovaciu povinnosť nielen k maloletému D., ale i k plnoletej Y., na ktorú, ako to vyplýva z obsahu spisu, otec doposiaľ neprispieva žiadnym výživným. Odvolačný súd dospel k záveru, že na túto vyživovaciu povinnosť je potrebné prihliadnuť, no výška výživného zatiaľ otcovi nebola určená a on sám dobrovoľne neprispieva na výživu tohto dieťaťa žiadnou sumou.

Matka žije v spoločnej domácnosti so svojimi dvomi deťmi, jej príjem, ako to vyplýva z prehľadu potvrdenia zamestnávateľa, je cca 727,- eur mesačne. Keďže sa odsťahovala zo spoločnej domácnosti s otcom, musí výdavky na prevádzku svojej terajšej domácnosti uhrádzať sama.

Otec maloletých detí aktuálne žije sám, má vyživovaciu povinnosť k dvom deťom - k plnoletej Y. a maloletému D., pričom rozsah vyživovacej povinnosti k plnoletej Y. mu doposiaľ stanovený nebol a on sám dobrovoľne na toto dieťa neprispieva žiadnym výživným.

Podľa potvrdenia zamestnávateľa jeho príjem predstavuje cca 700,- eur brutto (v mesiacoch, v ktorých nebol PN), resp. cca 500 až 550,- eur mesačne netto.

Odvolačný súd na rozdiel od súdu prvého stupňa dospel k záveru, že nie je možné zohľadniť príjem otca, ktorý dosiahol v mesiacoch, keď bol práceneschopný (október 2014, november 2014), keďže v týchto mesiacoch boli otcovi vyplácané nemocenské dávky (ktoré súd prvého stupňa opomenul do tohto príjmu započítať) a napokon ani samotní rodičia sa so záverom súdu prvého stupňa, že otec má príjem 303,- eur mesačne netto nestotožnili, keď sám otec vo svojom odvolaní uvádza, že jeho mzda je cca 470,- eur mesačne (porovnaj odvolanie otca č.l. 24 spisu).

Otec v odvolaní poukazuje na to, že jeho mesačné výdavky pozostávajú nielen z nákladov na prevádzku domácnosti (plyn, električka, voda, televízor), ale uhrádza aj splátky úverov (fond rozvoja bývania, I., T.), hradí tiež životné poistenie (R. E.).

V súvislosti s nákladmi otca na úvery prípadne poistenie treba uviesť, že tieto nie je možné pri stanovovaní vyživovacej povinnosti povinného otca k dieťaťu zohľadniť, pretože výživné má prednosť pred takýmito výdavkami. Vzhľadom k tomu, že na výživu otca sú odkázané jeho dve deti a v danom prípade zrejme ide o spoločný záväzok oboch rodičov (predovšetkým úvery zabezpečené na obstaranie a vybudovanie rodinného domu účastníkov), prípadnú možnosť zníženia splátok úveru je potrebné riešiť s príslušným peňažným ústavom vzhľadom k situácii, ktorá nastala v dôsledku rozvodu manželstva účastníkov. Vysporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov po rozvode ich manželstva však už nie je predmetom tohto odvolacieho konania a preto odvolačný súd tieto námietky otca nepovažoval za dôvodné, na ktoré by mohol v súvislosti so stanovením vyživovacej povinnosti otca k maloletému prihliadať.

Zohľadniac preto príjem povinného rodiča, skutočnosť, že maloletý sa nachádza v starostlivosti matky, zohľadniac jeho výdavky, náklady oboch rodičov na vedenie domácnosti, ich príjem, rešpektujúc tiež

skutočnosť, že otec má ďalšiu vyživovaciu povinnosť, avšak doposiaľ na ňu neprispieva žiadnym výživným, odvolací súd dospel k záveru, že suma 100,- eur mesačne je na výživu maloletého D. adekvátne a preto rozsudok súdu prvého stupňa v tejto časti ako vecne správny podľa § 219 OSP potvrdil, avšak s korekciou v tom, že takto stanovené výživné je potrebné platiť od právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva účastníkov.

Ako vyplýva z obsahu spisu, rozsudok o rozvode manželstva účastníkov nadobudol právoplatnosť dňa 24.04.2015 a preto počnúc týmto dňom je otec povinný platiť výživné na maloletého v sume 100,- eur mesačne. I pri stanovení tohto rozsahu výživného otcovi zostávajú finančné prostriedky pre to, aby si plnil prípadne vyživovaciu povinnosť k plnoletej Y., keď ako bolo uvedené vyššie, ďalšie výdavky otca (úvery a iné) nie je možné v tejto súvislosti zohľadniť.

O trovách tohto odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v súlade s ustanovením § 146 ods. 1 písm. a) OSP a preto vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu tohto odvolacieho konania.

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.